

ФІНТЕХ ТА ІТ-ІНСТРУМЕНТИ НА ЗАСАДАХ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЦИФРОВОЇ ГРИВНІ (CBDC) ТА ЇЇ РОЛЬ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Борисова Л. Є.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і фінансів

Бакеркіна Д. Д.

студентка 3 курсу, першого рівня вищої освіти,
спеціальність 073 Менеджмент

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

м. Одеса, Україна

Актуальність теми зумовлена стрімким розвитком фінансових технологій та глобальними тенденціями цифровізації економіки. У сучасних умовах цифрова економіка стає рушійною силою для зростання фінансових ринків, спрощення доступу до фінансових послуг та підвищення ефективності державного управління. У багатьох країнах світу активно розробляються і впроваджуються цифрові валюти центральних банків, що вказує на важливість дослідження цього питання для економічного майбутнього України.

Фінансова система України вже демонструє значний розвиток у напрямку діджиталізації, зокрема завдяки зростанню фінтех-стартапів, використанню мобільних платежів та поширенню безконтактних технологій. Однак, для подальшого вдосконалення і зміцнення фінансової інфраструктури країни, необхідні інноваційні рішення, які можуть забезпечити кращий контроль над грошовими потоками, підвищити прозорість фінансових операцій та створити нові можливості для розвитку фінансових послуг. [1]

Впровадження цифрової гривні (Е-гривня) відкриває широкі перспективи для підвищення фінансової інклюзії, зниження витрат на транзакції, а також боротьби з тіньовою економікою. Це також може стати важливим кроком у розвитку національного фінтех-сектору, сприяти залученню інвестицій і підвищенню конкурентоспроможності України на міжнародній арені. [2]

Стрімке зростання державного боргу призвело до збільшення обсягів виплат. Бюджетні дефіцити, недостатність фінансових ресурсів, зниження ліквідності

державних облігацій та інвестиційної привабливості. Крім того, негативні тенденції у ключових макроекономічних показниках, що знижує здатність фінансових ринків залучати дешеві позикові кошти. Зниження можливості залучення позикових коштів на фінансовому ринку. Це також впливає на механізми формування національної грошово-кредитної політики. Існує необхідність диференціації інструментів грошового ринку та збільшення їх використання як джерела державних інвестиційних ресурсів. Це потребує диференціації інструментів фінансового ринку та збільшення їх використання як джерела державних інвестиційних ресурсів.

Цифрова гривня, або Central Bank Digital Currency (далі «CBDC»), може суттєво підвищити рівень фінансової інклюзії в Україні, зробивши фінансові послуги доступнішими для населення. Це особливо актуально для віддалених регіонів і для громадян, які наразі не мають доступу до традиційних банківських послуг. Використання цифрової гривні сприятиме зменшенню фінансової нерівності, оскільки спростить доступ до фінансових продуктів і послуг для широких верств населення. Крім того, CBDC здатна знизити витрати на транзакції як для бізнесу, так і для споживачів. Завдяки виключенню посередників, таких як банки або платіжні системи, процеси обробки платежів можуть стати дешевшими й швидшими, що підвищить ефективність фінансових операцій. [3; с. 105]

Прозорість операцій, яка досягається завдяки використанню технології блокчейн, є ще однією ключовою перевагою впровадження цифрової гривні. Це дозволить відстежувати всі транзакції в системі, що сприятиме зменшенню обсягів незаконних фінансових операцій, боротьбі з корупцією та ухиленням від сплати податків. У свою чергу, це забезпечить більшу прозорість фінансового сектора та підвищить рівень довіри до державних фінансових інституцій. Використання CBDC також може надати Національному банку України ефективніший інструмент для моніторингу та управління грошовою масою, що покращить контроль над інфляційними процесами та сприятиме стабілізації економіки.

Важливою складовою впровадження цифрової гривні є підтримка інновацій та стимулювання фінтех-сектору. Використання CBDC створить сприятливі умови для розвитку нових фінтех-рішень і сервісів, таких як смарт-контракти та автоматизовані платіжні системи. Це може стати потужним стимулом для українських стартапів, відкриваючи нові можливості для ІТ-сектору та покращуючи конкурентоспроможність країни в сфері фінансових технологій.

Попри значні переваги, впровадження цифрової гривні також несе певні ризики. Одним із основних ризиків є загроза фінансовій стабільності банківської системи. Якщо CBDC стане надто популярною, це може призвести до того, що громадяни та бізнес почнуть віддавати перевагу цифровим активам перед традиційними банківськими депозитами. Це, в свою чергу, може вплинути на ліквідність банків і їхню здатність надавати кредити економіці. Окрім того, як

цифровий актив, CBDC може стати об'єктом кібератак, що несе ризик втрати коштів, компрометації даних та загрозу довірі до національної валюти.

Іншим важливим питанням є загроза конфіденційності. Висока прозорість операцій може викликати занепокоєння щодо приватності громадян. Хоча CBDC здатна боротися з незаконними фінансовими операціями, надмірний державний контроль над фінансовими діями громадян може стати потенційною загрозою для приватності. Крім того, впровадження цифрової гривні вимагатиме розвиненої технологічної інфраструктури, що включає захищені платформи для здійснення операцій і забезпечення доступу до цифрових технологій для всіх верств населення.

Україна також може зіткнутися з міжнародними викликами та конкуренцією у сфері CBDC, оскільки інші країни, зокрема Китай, США та ЄС, активно працюють над розробкою власних цифрових валют. Крім того, важливо буде враховувати міжнародні регуляторні стандарти, щоб уникнути проблем у глобальній конкуренції на фінансових ринках.

Інтеграція цифрової гривні в українську фінансову систему має значний потенціал для стимулювання інновацій та створення нових фінансових послуг. Це може стати каталізатором для розвитку нових стартапів і фінтех-проектів, які використовуватимуть цифрову валюту для надання швидших і дешевших послуг. Успішне впровадження CBDC також може привернути увагу міжнародних інвесторів до українського ринку фінтех, роблячи Україну привабливішою для іноземного капіталу. Окрім того, використання цифрової валюти може сприяти покращенню міжнародної інтеграції фінансових систем. Українські фінтех-компанії отримають змогу ефективніше працювати на глобальних ринках, використовуючи інфраструктуру CBDC для взаємодії з іншими країнами, що впроваджують цифрові валюти. [1]

Таким чином, впровадження цифрової гривні може мати значний позитивний вплив на економіку та фінансову систему України. Однак, для успішного досягнення цих цілей необхідно буде ефективно управляти ризиками, що виникають у процесі інтеграції цифрової валюти в економіку та фінансовий сектор країни.

Література:

4. Лазоренко А. Що таке CBDC та чи корисно запроваджувати цифрову валюту в Україні під час війни – Forbes.ua. *Forbes.ua | Бізнес, мільярдери, новини, фінанси, інвестиції, компанії*. URL: <https://forbes.ua/innovations/shcho-take-cbdc-ta-chi-korisno-zaprovadzhuvati-tsifru-valyutu-v-ukraini-pid-chas-viyni-20102022-9180> (дата звернення: 01.10.2024).
5. Е-гривня. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia> (дата звернення: 02.10.2024).
6. Журнал "Економіка і прогнозування" Стаття. *Журнал "Економіка і прогнозування"*. URL: http://eip.org.ua/?page_id=526&lang=en&aid=828 (дата звернення: 10.10.2024).